

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

1991-ben járunk. Az év elejére a Balatonfenyvesre tervezett Ländliche Eb lemondása nyomta rá a bélyegét, de közben küszöbön volt már az 1992-es barcelonai olimpia is. 1991-re az olimpiára minősülési tervek elérhetetlennek látszottak, a lovasok egy része viszont, akik végigküzdötték az elmúlt éveket, nem akarták feladni, ki szeretnék volna próbálni magukat. Nehezítette a helyzetet, hogy Horváth Zoltán, a válogatott vezetőedzője Németországba költözött.

A zűrzavaros 1990-es esztendő után a military szakvezetésnek erős diplomáciai munkát kellett volna végezni. Az előző részben (Pegazus 2021/7.) említett balatonfenyvesi Ländliche Eb szervezése anynyira időszerűvé vált, hogy a versenykiírása, jóváhagyása az FEI-nél már megtörtént. 1990. november 28-án Adyligeten ülésezett a szervezőbizottság, több aggodalom mellett a verseny költségvetése is elkészült. A magyar rendezésű versenyt a nemzetközi szövetség anyagilag is támogatta volna, de sajnos ezzel a pénzzel együtt is akkora összegre lett volna szükség a verseny megrendezéséhez, hogy az

utolsó pillanatban elbizonytalanodott mindenki. A szinte csak az akkori kormánytagokból álló rendezőbizottság dr. Horváth Balázs belügyminiszter vezetésével mindent megtett az ügy érdekében, de mint tudjuk, nem sikerült mentőövet találni, és így a szakvezetés februárban kénytelen volt lemondani a verseny megrendezéséről. Így a második „nagy álom” is aktualitását veszítette, miszerint 1992-ben Rádiháza Ifi Eb-t rendezett volna.

Az év eleji szakbizottsági ülés így elég fagyos hangulatban zajlott, csupán a barcelonai olimpia felkészülési terve került meg tárgyalásra. Ez sem volt egyszerű, hiszen

a válogatottnak „csak” ideiglenes edzője volt. Így a szakmai problémák mellett személyi gondok is nehezítették a kétéves program összeállítását.

A lemondott magyar Ländliche új helyszíne Svédország lett. A Svéd Lovas Szövetség sietett segítségül, hiszen alig öt hónap alatt felkészült és megrendezte a vidéki lovasok Európa-bajnokságát. A magyar csapat részvételére is számítottak a rendezők. Mi ugyan szemlesütve lovagoltunk, de egy olyan fiatal és jó lovakból álló csapat állt össze, hogy vétek lett volna nem részt venni rajta. Olyan együttesek jöttek össze, melyek a következő évek magyar militaryjának vonalát határozták meg. A csapatvezető Finta Géza volt, az állatorvos dr. Török László, a lovasok pedig Fülöp Sándor, Kiss József, ifj. Jobbágyi József, Bíró Ágota, Hercegfalvi Tibor, valamint e sorok szerzője.

A versenyt júliusban rendezték Flyinge városában, az ottani laktanya gyakorlóterületére épített tereppályán és a helyi lovasiskola fedeles lovardájában. Igen, fedelesben! Az időjárás (eső) miatt már a csütörtöki csapatdíjlovaglást is, de a pénteki egyénit is itt kellett megrendezni. Szombaton kiderült az ég és a homokos gyakorlóterén nagyszerű talaj várta a versenyzőket. Majd vasárnapra ismét beborult, leszakadt az ég, és a lovasok a díjugratásra ismét a fedelesbe szorultak. E kellemetlenségekkel együtt nagyszerű hangulatú versenyt sikerült a svédeknek rendezni.

1

■ 1. A Ländliche Eb csapata. Balról Finta Géza csapatvezető, Fülöp Sándor és Hütlen (1982. s. m., Hullám-29 Vinagó Jelmez, Vnagó xx, teny.: Somogysárd, tul.: OMMI), Hercegfalvi Tibor és Lump (1983. p. h., 1292 Aldató 11 – Tűzmadár, Rókus xx, teny. és tul.: Mezőkovácsháza), Bíró Ágota és Hannibál (1980. p. m., Hullám – 242 Kiskunság Blokád, Blokád xx, teny.: Kiskunság ÁG, tul.: OMMI), ifj. Jobbágyi József és Mámor (1984. p. k., 1716 Fernandó – 106 Aldató/Zápor, teny. és tul.: Enying Sárpuszta), Tuska Pál és Zátony (1984. p. k., Aldató I – 93 Rózsika, Rókus xx, teny.: Enying, tul.: Határórség), valamint Kiss József és Lujzi (1984. sz. k., 1553 Széplak IX-45 – 396 Macella, 5931 Rádiháza-6, teny.: Nádasd, tul.: Szombathely) | 2. Ifj. Jobbágyi József és Mámor | 3. Horváth Zoltán utolsó magyarországi versenyén, Rádiházán Huza-Vonával (1984. s. m., Hullám – 35 Somogysárd Galba, teny.: Somogysárd, tul.: OMMI)

A magyarok eredményeiről: 20. Jobbágyi – Mámor; 22. Fülöp – Hütlen; 27. Tuska – Zátony; 28. Bíró – Hannibál; 33. Hercegfalvi – Lump; 34. Kiss – Lujzi. A csapat az előkelő ötödik helyen végzett. Az 54 indulóból 13 nem fejezte be a versenyt. A magyarok mind a hat lovasa eredményesen körülért, terephibájuk egy bukás (Hercegfalvi) és két megállás (Kiss) volt.

A verseny ideje alatt a Lovas Szövetség intézőbizottsága a szakág szövetségi kapitányát számoltatta be az olimpiai felkészülésről. Török László egyebek között a következőket mondta:

„1991-ben a Ländliche Eb-n való részvétel tartottuk a felkészülés első fő céljának, mely versenyen a napjainkban vesz részt hat lovas és hat ló. Ennek eredménye nagyban meghatározó lesz a továbbiakra, elsősorban a szeptemberi, Torinóban megrendezendő CCI** nemzetközi versenyen való részvételre, mely egyben az olimpiára való minősítésre ad lehetőséget. Az itteni eredmény végleg eldönti, hogy magyar militarylovas és -ló indul-e az olimpiai játékokon [...]”

A sikeres Eb után sürgőssé vált a vezetőedzői tisztség állandó betöltése. Kovács István nyíregyházi edzőt bízták meg az olimpiai felkészülés feladatával. Természetesen erről az időszakról majd ő számol be olvasóinknak. Tekintettel írásának terjedelmére, illetve fontosságára, azt változtatás nélkül, de csak részletekben tudjuk közreadni.

„Olyan együttesek
jöttek össze,
melyek a következő évek
magyar militaryjának
vonalát határozták meg”

Az 1991-es esztendőben még két jelentős nemzetközi versenyről kell beszámolni. Július elején az ausztriai Neumarktban megrendezett nemzetközi militaryversenyen „L” kategóriában (mai egycsillag) Bómh Róbert Titulussal első, Bubán Zsolt Mákvirággal második, Horváth Ágnes Huza-

Vonával negyedik, Horváth János Horátius-sal hetedik, Győr Gábor Hűhóval a nyolcadik helyen végzett. Sajnos a kizártak között volt Ling Attila Hamupipókéval.

Augusztus 25-én az angliai Rotherfieldben az ifjúsági Eb egy szem magyar indulója, Horváth János Horátius-sal (Balatonfenyves) nem tudta befejezni a cross szakaszt. Ezek után következett az őszi torinói olimpiai kvalifikációs verseny. Erről a hitelesség kedvéért maga az edző, Kovács István számol be, hangsúlyozottan szubjektíven: „Amikor egy órán belül harmadszor vált meg lovasától a képzés kezdetét csak játéknak tekintő hároméves kanca, Hamupipóke, a mindannyiszor visszaülő Ling Attilának – kicsit bátorításul – a következőket mondtam: ez az a csikó, amellyel kijuthatsz 1992-ben Barcelonába. Attila csodálkozott, de én komolyan gondoltam. Nem is megalapozatlanul, mert abban az időben világitott a militarycsapat moszkvai olimpiai fátylaja, és fényénél kerestük az utat a nemzetközi mezőnybe kapcsolódáshoz.

A szakág vezetése kiváló magyar és külföldi szakemberek meghívásával tovább-

képzéseket, edzőtáborokat szervezett, melynek hatására általános fejlődésnek indult a sportág. Új klubok, új pályák kapcsolódtak be, és a dunántúli baráti válllatve versenyzésből (mely egyébként mindig is bölcsője volt a sportág 1945 utáni újrálásának) igazán országos rangúvá nőtte ki magát a military, eminensei pedig nemzetközi szinten is kezdtek jól szerepelni. A szélesedő bázis, a minőségi fejlődés hatására céljá vált a világversenyekeken való részvétel és az eredményes szereplés. E nem könnyű, de eredményes útépítés szakadt meg 1990-ben Horváth Zoltán vezetőedző és lovas Németországba távozásával.

Hirling József vezetőedzői kinevezése, elképzelése a folyamatosság és fejlődés jegyében nem bizonyult sikeresnek. Lovasainak díjugratásban elért kiváló eredményei, valamint a HÖR. Dózsa lovasainak militarys menedzselése során szerzett tapasztalata kevés volt a vezetőedzői poszt betöltéséhez. 1991-re az olimpiára minősítési tervek elérhetetlennek látszottak. A szakvezetés elbizonytalanodott. A lovasok egy része, akik végigküzdötték az elmúlt éveket, nem akarták feladni, ki szerették volna próbálni magukat. A rádióházi obfordulón hosszas vita után úgy döntött a szakbizottság, hogy vezetésemmel Torinóba utazik egy kétszillagos nemzetközi versenyre a válogatott, ahol olimpiai minősítést lehet szerezni. Az itt elért eredmények alapján kell a további irányt megszabni.

A szeptember 18–22. között megrendezett versenyre a Bohátka László – Gála, Hercegfalvi Tibor – Lump, Kiss József – Dudás, Ling Attila – Hamupipőke összeállítású csapat utazott. Az állatorvos dr. Németh András volt, aki rengeteget segített mindvégig, annak ellenére, hogy magánállatorvosként ez komoly anyagi áldozat volt részéről.

A versenyről tudni kell, hogy a fő rendezvény az ifi Eb volt. Mi 29 indulóval kiegészítettük a programot, mint ahogy egy nemzetközi díjugratóverseny is lebonyolításra került ebben az időben.

A Stupinigi-kastély parkjában zárt tévélánccal, hatalmas kivetítővel, gördülékenyen megrendezett verseny jó érzéssel töltött el bennünket. A hosszú és fárasztó út után másnap lovaink sikerrel jutottak túl az igen szigorú állatorvosi vizsgán.

1

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miéértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítokozunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

2

■ 1. Török László szövetségi kapitány | 2. Ling Attila Hamupipőkével (1984. s. k., 1223 Hargita – 15 Wacusta, Wacusta xx, teny. és tul.: Mg-i Főiskola, Nyíregyháza)

A tereppálya-bemutató során egy nagyon szép, korrekten megépített, jól lovagolható, sík, csak egy pár ugrásban szintkülönbséges terepet ismerhettünk meg. Minden kombinációnál volt alternatív lovaglási lehetőség. A vonalvezetés nagyjából meg egyezett az ifjúságiéval, csak egy pár ugrás és kombináció közbeiktatásával neheztettek azon. A steeple a csodálatos és kiváló talajú galopp-pálya akadályain került lebonyolításra.

A többszöri bejárás alapján az volt a véleményünk, hogy lova energiájával jól gazdálkodva, biztonságos lovaglásra törekedve, a szintidők kilovaglása és akadályhiba nélkül mindenkinek a minősítés megszerzését kell megcéloznia. Ez Kiss József kivételével, aki bár végigküzdötte a versenyt, mindenkinek sikerült. Dudás erre a feladatra

teljesen alkalmatlan merev, idegileg megviselt, lestrapált ló képét mutatta. Bohátka Gálával a mezőny leggyengébb díjlovaglását produkálta, de fölényes és magabiztos tereplovaglásával feljött a 11. helyre, de a merev, a segítségekre alig reagáló ló 20 hibapontos ugratással tizenötödikként fejezte be a versenyt. Hercegfalvi meggyőző lovaglással tizenhatodikként, Ling biztonságos lovaglással tizennyolcadikként végzett.”

A három minősült ló hibapontjai mellett érdemes megállni. Csak időtűlépésekből adódtak hibák: Gála 15,2, Lump 56,00, míg Hamupipőke 74,4 hibapontot gyűjtött. A tanulság miatt még erre a későbbiekben hivatkozni fogok.

Következik 1992, az olimpia éve.

Tuska Pál